2015D40420

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brieven van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 25 juni en 12 oktober 2015 over een nieuw model leerresultaten voortgezet onderwijs, de lijst van vragen en antwoorden hierover en het ontwerpbesluit tot wijziging van het Inrichtingsbesluit WVO[1] en de conceptwijziging van de Regeling leerresultaten vo[2] in verband met aanpassing van de indicatoren voor de beoordeling van leerresultaten (Kamerstuk 31 289, nrs. 246, 261 en 263).

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

Adjunct-griffier van de commissie,
Boeve

---

[1] WVO: Wet op het voortgezet onderwijs
[2] vo: voortgezet onderwijs

I. Vragen en opmerkingen uit de fracties

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het nieuwe model leerresultaten voortgezet onderwijs. Zij delen de inzet van de Staatssecretaris om met name het dubbeladvies meer recht te doen. De leden lezen dat de Staatssecretaris verwacht dat dit de scholen zal motiveren om scholieren een kans te geven om op een hoger niveau in te stromen. Welke doelstellingen heeft de Staatssecretaris hier precies? Kan hij deze doelen kwantificeren? Zij verkrijgen graag een toelichting. Ten slotte zijn de leden van deze fractie van mening dat het nieuwe model de prikkel op een goede wijze verlegd, maar zijn zij er waakzaam op dat niet alle scholen in het voortgezet onderwijs een dubbeladvies van de basisschool accepteren. Dat is voor deze leden onacceptabel: een basisschool moet altijd een dubbeladvies kunnen geven aan het vervolgonderwijs en deze moet dat te allen tijden overnemen. Welke andere maatregelen is de Staatssecretaris bereid te nemen als blijkt dat middelbare scholen weigeren om het dubbeladvies over te nemen of zelfs te registreren? Welke sancties behoren tot de mogelijkheden van de Staatssecretaris om deze scholen te corrigeren? Zorgt de Staatssecretaris ervoor dat tijdens het aankomende aanmeld-seizoen de informatievoorziening vanuit de overheid glashelder en vindbaar is?

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige ontwerpbesluit. Zij waarderen dat de Staatssecretaris met de wijziging voldoet aan de motie van het lid Ypma[3] die erop aandrong dat scholen voor voortgezet onderwijs niet langer zouden worden afgerekend op de afstroom, maar juist zouden worden gewaardeerd als ze leerlingen kansen gunnen. De indicator verschil tussen centraal examen en schoolexamen komt te vervallen. Daarmee komt de Staatssecretaris tegemoet aan bezwaren van onder meer docenten in de levende talen, die erop wezen dat in het schoolexamen heel andere kennis, inzicht en vaardigheden (moesten) worden getoetst dan in het centraal examen gebeurde, zodat het schoolexamencijfer ook sterker kan afwijken van het cijfer voor het centraal examen dan bij vakken waarbij de beide examens sterker overlappen. In het verleden toonden de neerlandici zich teleurgesteld dat schrijfvaardigheid niet in het centraal examen kwam en wezen ook de docenten vreemde talen op een disbalans door eenzijdig de aandacht op leesvaardigheid te richten. De leden van deze fractie vinden niet dat het schrappen van de indicator een excuus mag vormen om aan de kritiek voorbij te gaan. Wat heeft de Staatssecretaris inmiddels met deze kritiek ondernomen?
Voorts vragen de leden of bij het overleg dat de inspectie van het onderwijs heeft gevoerd over het ontwikkelen van het nieuwe model leerresultaten ook de scholierenorganisatie LAKS en de vakinhoudelijke verenigingen geconsulteerd werden? Zo ja, wat was hun oordeel over het nieuwe model? Zo nee, waarom gebeurde dit niet? In de bijgaande conceptwijziging van de Regeling leerresultaten vo 2016 is sprake van verschillende normeringen voor de indicator «onderwijspositie ten opzichte van schooladvies po[4]», afhankelijk of het een categorale vestiging of een vestiging van een brede scholengemeenschap betreft. Kan de Staatssecretaris nader toelichten welke overwegingen ten grondslag liggen aan dit onderscheid, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie hebben ten aanzien van het nieuw model leerresultaten voortgezet onderwijs en wijziging van het Inrichtingsbesluit de volgende vragen. Hoe gaat de grens bepaald worden van het minimum

[3] Kamerstuk 33 157, nr. 37
[4] po: primair onderwijs

aantal leerlingen dat doorstroomt naar het vwo bij een havo/vwo dubbeladvies, zodat een school geen negatieve beoordeling krijgt en is er al een indicatie bekend van deze grens en zal dit hetzelfde zijn bij adviezen voor bijvoorbeeld vmbo/havo? Voorts willen de leden weten waarom de Staatssecretaris het nodig acht om scholen alsnog af te rekenen wanneer er te weinig leerlingen naar een hoger niveau doorstromen. Waarom acht de Staatssecretaris de sterke positieve prikkel niet voldoende, zo vragen de leden. Tevens vragen zij welke signalen de Staatssecretaris ontvangen heeft die er op wijzen dat de indicator «Verschil SE-CE» geen toegevoegde waarde heeft. Welke voorbeelden van het genoemde ongewenste gedrag bij de indicator «Verschil SE-CE» kan de Staatssecretaris geven? Ten slotte vragen de leden waarom ervoor gekozen is om de indicator «Verschil SE-CE» wel voor de examenlicentie nog van belang te laten zijn.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit. Met betrekking tot de oude beoordeling hebben deze leden enkele vragen. De leden willen weten in hoeverre het risico bestaat dat bij de indicator voor het verschil tussen centraal eindexamen en schoolexamen vooral sprake is van «window dressing», waarbij het een doel op zich wordt om binnen de gewenste bandbreedte te komen zonder dat de kwaliteit van de examinering verbetert dan wel zelfs onder deze doelstelling kan leiden. Welke overwegingen zijn er om te kunnen constateren dat de indicator zijn werk inhoudelijk naar wens heeft gedaan en dat het zinvol is deze indicator binnen het toezicht te continueren, zo vragen zij. Ten aanzien van de nieuwe beoordeling merken deze leden op dat zij begrepen hebben dat uit nadere berekeningen blijkt dat tussentijdse overstap vanuit het havo naar het mbo als afstroom wordt gezien en een negatief effect heeft op de beoordeling van de leerresultaten. Deze leden constateren dat voor een bepaalde groep studenten deze overstap echter juist de optimale keuze is en dat het in dat licht ongewenst is om hieraan bij voorbaat een negatief effect toe te kennen. Zij vragen hoe de Staatssecretaris hiermee rekening wil houden. Op welke wijze wordt de inzet om met dit besluit binnen het voortgezet onderwijs ongewenste beoordeling van afstroom te voorkomen, doorgezet in de overgang van voortgezet onderwijs naar middelbaar beroepsonderwijs.
De leden constateren dat de Staatssecretaris in het schriftelijk overleg onderkent dat een risico bestaat dat een school door de verhoogde prikkel tot opstroom te ruimhartig omgaat met het bieden van kansen. Deze leden vragen waarom de Staatssecretaris bewust het risico hierop vergroot door het invoeren van een verhoogde prikkel tot opstroom, terwijl het model reeds een beloning van scholen kent bij opstroom. Zij vragen welke data en signalen noodzaken tot het invoeren van een verhoogde prikkel en waarom de bestaande prikkel ontoereikend zou zijn. In hoeverre is de behoefte aan een verhoogde prikkel afkomstig uit het onderwijsveld zelf, zo vragen zij.